

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

Protokolant starszy inspektor sądowy Mariusz Pogorzelski

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w R., na posiedzeniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 6 września 2023 r. w przedmiocie wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w R. o skierowanie obwinionej sędzi Sądu Rejonowego w W. w stanie spoczynku M. D. na badanie psychiatryczne połączone z obserwacją psychiatryczną w zakładzie leczniczym oraz zezwoleniem na zatrzymanie i przymusowe jej doprowadzenie na powyższe badanie

postanowił:

umorzyć postępowanie w przedmiocie dopuszczenia dowodu z obserwacji psychiatrycznej sędzi Sądu Rejonowego w W. w stanie spoczynku M. D. połączonej z przymusowym jej zatrzymaniem i doprowadzeniem na tę obserwację.

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Rejonowego w W. - M. D. została obwiniona o to, że:

1) w dniu 21 października 2020 r. w Sądzie Rejonowym w W. wydała zarządzenie o wyznaczeniu posiedzenia w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania na 22 października 2020 r. i nie zawiadomiła o terminie ww. posiedzenia obrońców podejrzanej do czego była zobowiązana treścią art. 249 § 5 k.p.k., a następnie 22 października 2020 r., wbrew treści art. 100 § 5 k.p.k. w zw. z art. 140 k.p.k., po wydaniu postanowienia o przedłużeniu tymczasowego aresztowania, nie wydała zarządzenia o doręczeniu odpisu postanowienia nieobecnym na posiedzeniu obrońcom, co doprowadziło do

rażącego naruszenia prawa podejrzanej do obrony stwierdzonego postanowieniem Sądu Okręgowego w R. z 3 listopada 2020 r., sygn. III Kz 150/20, naruszając § 14 Uchwały Nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z 13 stycznia 2017 r. w sprawie ogłoszenia ujednoliconego tekstu Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych, czym dopuściła się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa procesowego, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 107 § 1 pkt 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej p.u.s.p.);

2) od 10 kwietnia 2021 r. do 8 lipca 2021 r. w miejscu swojego zamieszkania w O. wielokrotnie, będąc w stanie nietrzeźwości, a także upojenia alkoholowego, groziła swojemu mężowi popełnieniem samobójstwa w ten sposób, że przyłożyła sobie nóż do wewnętrznej części nadgarstka grożąc podcięciem żył, a także symulując połknięcie garści tabletek psychotropowych, nadto wywołując awantury domowe, w trakcie których dopuszczała się wobec członków najbliższej rodziny rękoczynów i przemocy fizycznej (zepchnięcie ze schodów teściowej, kopnięcie w twarz swojego męża), czym zastraszala dzieci, a także spożywała alkohol w obecności swoich małoletnich dzieci, a powyższe zachowania powodowały konieczność wielokrotnego wzywania przez najbliższą rodzinę Policji na interwencje, naruszając art. 82 § 2 p.u.s.p. oraz § 2, § 4, § 5 ust. 2 i § 16 Uchwały Nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z 13 stycznia 2017 r. w sprawie ogłoszenia ujednoliconego tekstu Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych, czym uchybiła godności urzędu, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 107 § 1 pkt 5 p.u.s.p.;

3) w dniu 5 października 2021 r. w miejscu swojego zamieszkania w O. w czasie awantury, uderzyła swojego męża D. U. naczyniem kuchennym w głowę co spowodowało u niego rozcięcie i silne krwawienie, a następnie oddaliła się z miejsca zamieszkania przed przybyciem Policji, naruszając art. 82 § 2 p.u.s.p. oraz § 2, § 4, § 5 ust. 2 i § 16 Uchwały Nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z 13 stycznia 2017 r. w sprawie ogłoszenia ujednoliconego tekstu Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych, czym uchybiła godności urzędu, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 107 § 1 pkt 5 p.u.s.p.,

4) w dniu 24 października 2021 r. około godz. 15.30 w O., w miejscu zamieszkania, w czasie interwencji Policji i pogotowia ratunkowego,- będąc w

stanie upojenia alkoholowego, była pobudzona, wulgarna, wykrzykiwała, że musi się napić alkoholu, a jej zachowanie spowodowało, że konieczna była asysta Policji w celu przewiezienia jej do szpitala w M., naruszając art. 82 § 2 p.u.s.p. oraz § 2, § 4, § 5 ust. 2 i § 16 Uchwały Nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z 13 stycznia 2017 r. w sprawie ogłoszenia ujednoliconego tekstu Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych, czym uchybiła godności urzędu, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 107 § 1 pkt 5 p.u.s.p.;

5) w dniu 24 października 2021 r. około godz. 19.10 w M., po samowolnym oddaleniu się ze szpitala miejskiego, w czasie legitymowania na wezwanie funkcjonariusza Policji o podanie danych osobowych, dwukrotnie usiłowała umyślnie wprowadzić w błąd funkcjonariusza Policji co do tożsamości własnej odpowiadając, że nazywa się G. P., co jednak nie nastąpiło, z uwagi na rozpoznanie jej przez funkcjonariusza Policji, czym wyczerpała dyspozycję art. 11 § 1 k.w. zw. z art. 65 § 1 pkt 1 k.w. naruszając art. 82 § 2 p.u.s.p. oraz § 2, § 4, § 5 ust. 2 i § 16 Uchwały Nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z 13 stycznia 2017 r. w sprawie ogłoszenia ujednoliconego tekstu Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych, czym uchybiła godności urzędu, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 107 § 1 pkt 5 p.u.s.p.

Uchwałą Nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 28 kwietnia 2022 r. przeniesiono sędzię M. D. w stan spoczynku.

W opinii o stanie zdrowia psychicznego z 18 sierpnia 2022 r. wskazano na konieczność skierowania sędzi na obserwację sądowo-psychiatryczną w warunkach szpitalnych (k. 317 tom II akt SD 4/21).

Pismem z dnia 30 września 2022 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego działający przy Sądzie Okręgowym w R., po zapoznaniu się z opinią biegłych psychiatrów z 18 sierpnia 2022 roku w sprawie przeciwko sędzi Sądu Rejonowego w W. - M. D. oraz na wniosek biegłych w zakresie konieczności przeprowadzenia badania psychiatrycznego obwinionej połączonego z jej obserwacją w zakładzie leczniczym, wniósł na podstawie art. 202 § 1 k.p.k., art. 203 § 1-3 k.p.k. w zw. z art. 128 p.u.s.p. o orzeczenie wobec sędzi M. D. badania stanu zdrowia psychicznego, połączonego z obserwacją w zakładzie leczniczym w S. w R., ul. [...], [...] R., O., na okres do 4 tygodni oraz wyznaczenie

przeprowadzenia terminu badania bez wskazywania terminu, który zostanie ustalony z biegłymi. Nadto autor wniosku wniósł o zezwolenie na zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie obwinionej sędzi Sądu Rejonowego w W. - M. D. na badanie psychiatryczne połączone z obserwacją psychiatryczną w S. w R., ul. [...], [...] R., O., w terminach wskazanych przez Zastępcę Rzecznika, a ustalonych uprzednio z biegłymi, o ile obwiniona nie stawia się na obserwację psychiatryczną dobrowolnie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Procedowanie w przedmiocie zarządzenia obserwacji psychiatrycznej połączonej z zatrzymaniem i doprowadzeniem obwinionej do odpowiedniego zakładu leczniczego uznać należało za niedopuszczalne, gdyż - ze względu na konstytucyjną zasadę proporcjonalności - na gruncie postępowania dyscyplinarnego nie jest możliwe stosowanie środków przymusu (zatrzymanie i doprowadzenie).

Należy bowiem wyraźnie zaznaczyć, iż obserwacja określona w przepisie art. 203 k.p.k. niewątpliwie łączy się z pozbawieniem sędziego wolności, a takowe nie może być uznane za dopuszczalne w toku postępowania dyscyplinarnego, w którym obwinionemu grożą wyłącznie kary dyscyplinarne, które w żadnej mierze nie noszą cech kar izolacyjnych. Jako oczywisty jawi się zatem wniosek, iż uciążliwość przeprowadzonego w toku postępowania dyscyplinarnego badania psychiatrycznego połączonego z obserwacją w zamkniętym zakładzie leczniczym „przekraczałyby znacznie dolegliwość kar, które mogą być orzeczone za zarzucane przewinienie dyscyplinarne” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 24 września 2014 r., SNO 40/14, LEX nr 1515458).

Przeprowadzenie badania psychiatrycznego połączonego z obserwacją sędziego, może nastąpić w toku postępowania dyscyplinarnego jedynie za jego zgodą i gdy dobrowolnie zgłosi się na taką obserwację do otwartego zakładu leczniczego, a obserwacja zostanie przeprowadzona w takich warunkach, że nie zachodzi niebezpieczeństwo pozbawienia wolności sędziego podczas tej obserwacji. Przypomnieć w tym miejscu należy, iż „immunitet formalny sędziego obejmuje swym zakresem każdą formę pozbawienia wolności” (uchwała Sądu

Najwyższego z dnia 20 września 2007 r., I KZP 21/07, OSNKW 2007/10/69, Biul.SN 2007/9/12, Prok.i Pr.-wkł. 2007/12/16)", za którą bezsprzecznie uznać należy pozbawienia sędziego wolności w związku z obserwacją psychiatryczną.

Z powyższych względów brak jest zatem możliwości zarządzenia obserwacji psychiatrycznej obwinionej połączonej z jej zatrzymaniem i doprowadzeniem do odpowiedniego zakładu leczniczego.

Mając na uwadze powyżej podniesione okoliczności, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

[M. T.]

[ms]